

„Słoneczne” zabawy z logopedią – głoska cz

Układ języka i warg jest taki sam jak przy wymowie głosek sz i ż. Jest głoską krótkotrwałą, przy przedłużaniu przechodzi w sz.

Występuje przed wszystkimi samogłoskami z wyjątkiem i. Wymawiana jest w nagłosie, śródgłosie i w wygłosie wyrazu.

Jeśli „sz” i „ż” wymawiane są prawidłowo, nie powinno być kłopotu z wymową „cz”.

Jeśli są problemy :

Polecamy dziecku unieść języka za górne zęby, za wałek dziąsłowy.

Początkowo polecamy wymawiać krótkie t, a następnie długie sz (t + sz = cz), powoli przechodząc do „cz”. W ćwiczeniach postępujemy jak z głoskami sz i ż. Pamiętajmy, aby ćwicząc „cz” nie zaniedbywać opanowanych już sz i ż.

Najpierw ćwiczymy „cz” w izolacji.

Potem ćwiczymy „cz” w połączeniu z samogłoskami:

- **nagłos** w sylabach: cza, czo, cze, czu, czy;
- **W logotomach:** acza, oczo, ecze, uczu, yczy,
- **Wyrazach:** czapka, czajnik, czarny, czoło, czosnek, czepek, czerwony, czekolada, czubek, czupryna, czytanka, czytelnia
- potem w **związkach wyrazowych**
czerwona czapka
duży czołg
czysty szalik
żółty czepek
- **śródgłos** w wyrazach, potem w związkach wyrazowych
acza, aczo, acze, aczu, aczy
ocza, oczo, ocze, oczu, oczy
ecza, eczo, ecze, eczu, eczy
ucza, uczo, ucze, uczu, uczy
ycza, yczo, ycze, yczu, yczy;

zaczek ,haczyk ,oczy, boczek,uczeń , klucze, pieczeń , pieczętka
,liczydła, pączek ,tęcza

- **wygłos** w wyrazach, potem w związkach wyrazowych
acz, ocz, ecz, ucz, ycz
płacz ,warkocz, mecz, miecz, klucz

szkolna pieczętka
duży klucz
żelazny mecz
wieczorny mecz

- ćwiczymy „cz ‘ w połączeniach ze spółgłoskami
-w **nagłosie** w wyrazach ,potem związkach wyrazowych
Człowiek , cztery, czwórka ,czwartek

-**śródgłosie** w wyrazach ,potem związkach wyrazowych
Kaczka ,paczka ,taczka ,beczka, doniczka ,słonecznik ,poczta

zaczek pocztowy

paczka czekolady

słoneczny czwartek

smaczny boczek

czysta doniczka

cztery beczki

Trudniejsze grupy spółgłoskowe :

w teczce

w doniczce

w paczce

na poczcie

na łączce

w koszyczku

na półeczce

Zdania

Na poczcie sprzedają znaczki.

Czarek ma czołg.

W doniczkach są czerwone kwiaty .

Na półeczce leży klucz,

Dziewczynka płacze.

Mam czerwoną czapkę.

Uczeń poszedł do czytelnika.

Utrwalenie w wierszykach:

„Poszły kaczki na pocztę”

Począły cztery kaczki na pocztę we czwartek.

Miały kaczki wysłać paczki i pocztową kartę.

Paczki kaczki już wysłały tam, gdzie miały wysłać,
potem siadły i z zapalem zaczęły coś pisać.

Jak pisały – tak pisały
zrobiły dwa błędy.

“Entliczek- pętliczek”

Entliczek-pętliczek, czerwony stoliczek,

a na tym stoliczku pleciony koszyczek,

w koszyczku jabłuszko, w jabłuszku robaczek,

a na tym robaczku zielony kubraczek...

“Trudne pytania”

– Co robi leszczyk, gdy pada deszczyk?

– Co robi kaczka, gdy jedzie taczka?

– Co robią beczki, gdy wpadną do rzeczki?

– Co robią pączki, gdy trafią do rączki?

– Czarku daj spokój, już nie męcz mnie!

Odpowiedzieć na twoje pytania nie da się!

“Ogródek Marczyk”

W ogródeczku Marczyk wyrosła rzodkieweczka.

Czerwone są buraczki, no i cztery kabaczki.

Podlewa nasz Mareczek rządęk swych rzodkieweczek
i czerwonych buraczków,
i krzaczki kabaczków...

Zagadki głoska cz

Cóż to za garnuszek,

Postawię na gazie,

By gotować wodę

Dla mamy na kawę? (*czajnik*)

Koleżanka bociana,

Po desce chodzi w wierszykach.

Ryby łowi od rana,

I żaby chętnie połyka. (*czapla*)

Kwadratowa, biała bywa,

W kieszeni ją nosisz.

Często jej używasz,

Kiedy katar zgłosisz. (*chusteczka*)

Propozycja gry logopedycznej na głoskę **cz** pod adresem:

<https://domologo.pl/logopedia/wymowa/gloski-szumiace/gra-planszowa-z-gloska-cz/>